

Deltaprogramma | Rivieren

Stand van zaken

16 februari 2012

Nationaal Deltaprogramma

Februari 2010: Deltaprogramma van start

[Home](#)

[Nieuws](#)

[Onderwerpen](#)

[Organisatie](#)

[Nationaal Deltacongres](#)

[Home](#) > [Nieuws](#) > Deltacommissaris officieel van start

Deltacommissaris officieel van start

Deltacommissaris kiest voor open en slagvaardige aanpak

Nieuwsbericht | 01-02-2010

De deltagcommissaris is vandaag officieel van start gegaan. Op zijn eerste werkdag was hij aanwezig bij de herdenking van de watersnoodramp van 1953 en woonde hij de bestuurlijke netwerkdag voor het deltagprogramma in Driebergen bij.

Doel (2100)

Beschermd tegen hoogwater
Voldoende zoetwater

Samen

rijksoverheid, provincies,
waterschappen, gemeenten
(nationaal programma)

inbreng van maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven

Negen deelprogramma's

Veiligheid
Zoetwater
Nieuwbouw en Herstructurering
Kust
Rijnmond-Drechtsteden
Zuidwestelijke Delta
Rivieren
IJsselmeer
Waddengebied

2015: vijf Deltabeslissingen

IJsselmeergebied

Toekomstig peilbeheer zoetwatorvoorraad

Rijn-Maasdelta

Bescherming bij storm op zee + hoge rivierstanden

Ruimtelijke adaptatie

Gebieden aanpassen op overstromingsrisico (?)

Zoetwaterstrategie

Ook in toekomst voldoende zoetwater beschikbaar

Veiligheid

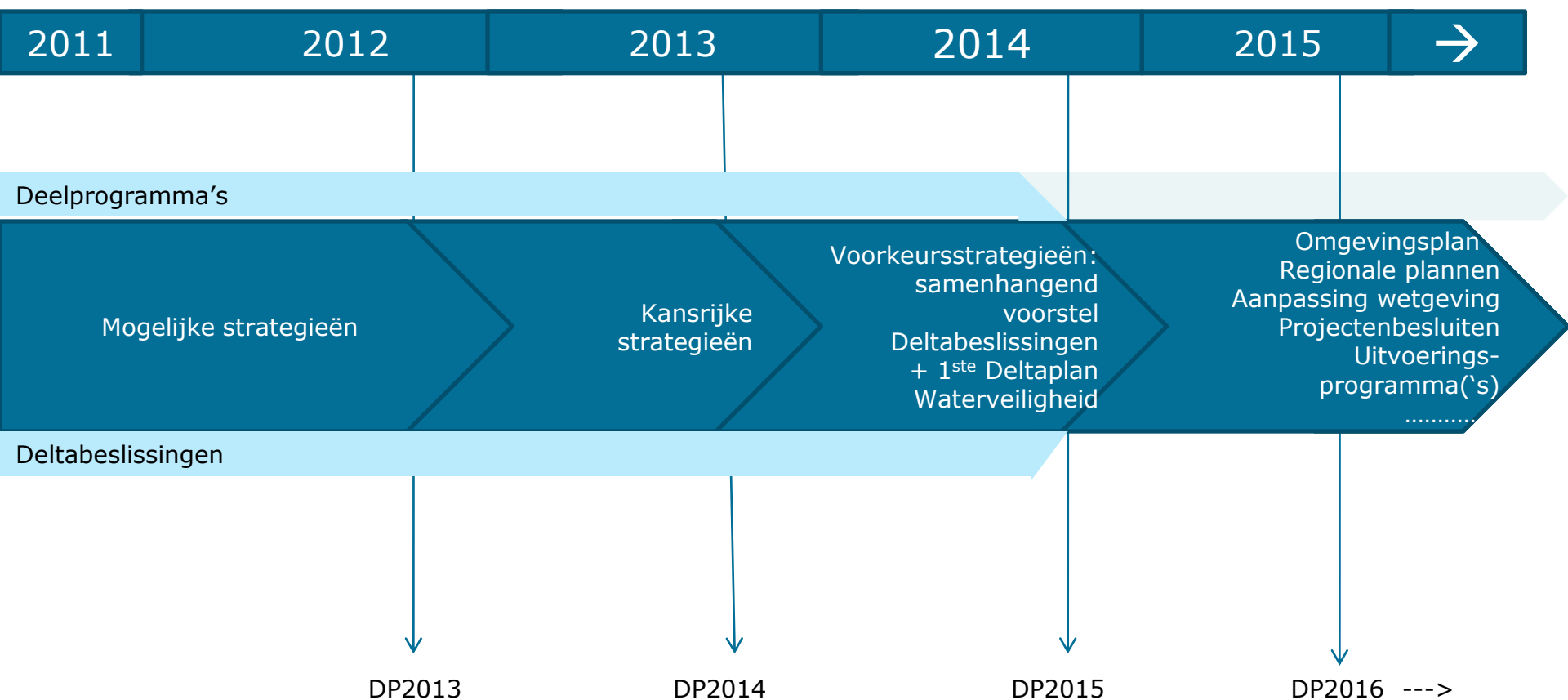
Update van veiligheidsnormen (60-er jaren)

Planning Deltaprogramma

Deltaprogramma | Rivieren

Waar gaat het over?

- Waterstandsverhoging op de rivieren
- Andere afvoerverdeling in NL
- Andere beschermingsniveau's tegen overstromingen
- Andere ruimtelijke inrichting als oplossingsmogelijkheid

Rivierengebied is aandachtsgebied

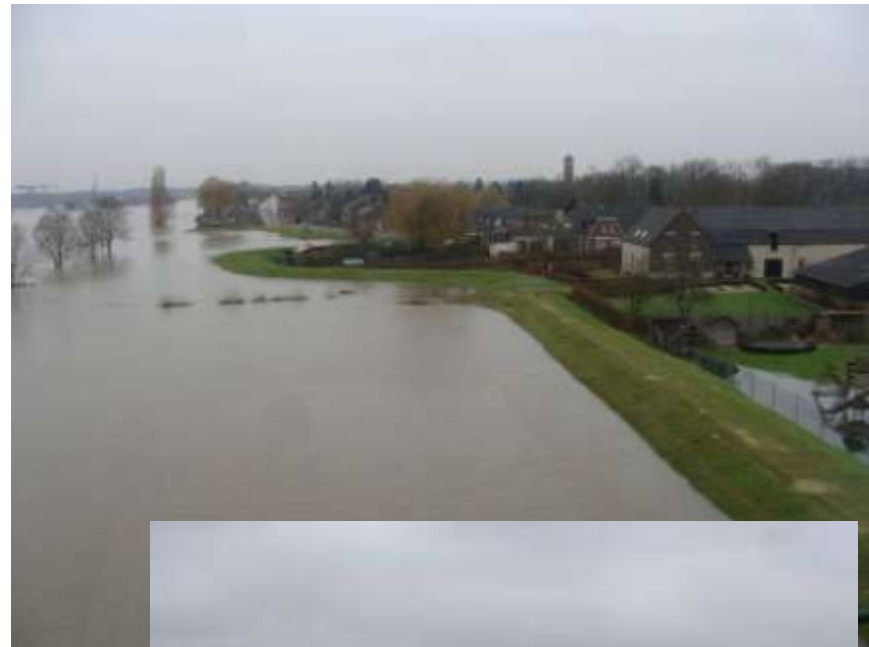

Uw gemeente

- Grondgebied buitendijks
en/of
- Grondgebied beschermd door
rivierdijken
- Gemeentelijke projecten, initiatieven
en structuurvisie

Dus gemeentelijke belangen en kansen
binnen Deltaprogramma Rivieren

Uitgangspunten

- Nul-situatie = 2015
Ruimte voor de Rivier, Maaswerken, en 2^e Hoogwaterbeschermingsprogramma zijn gereed
- Integrale benadering
waterveiligheid is aanleiding
- Kansen benutten
regionale gebiedsontwikkeling

Grote lijn

2010 .....

inventarisatie / onderzoek

gebiedsopgave + mogelijke strategieën

najaar 2012 .....

regioprocessen

kansrijke strategieën
voorkeurstrategie

2015 .....

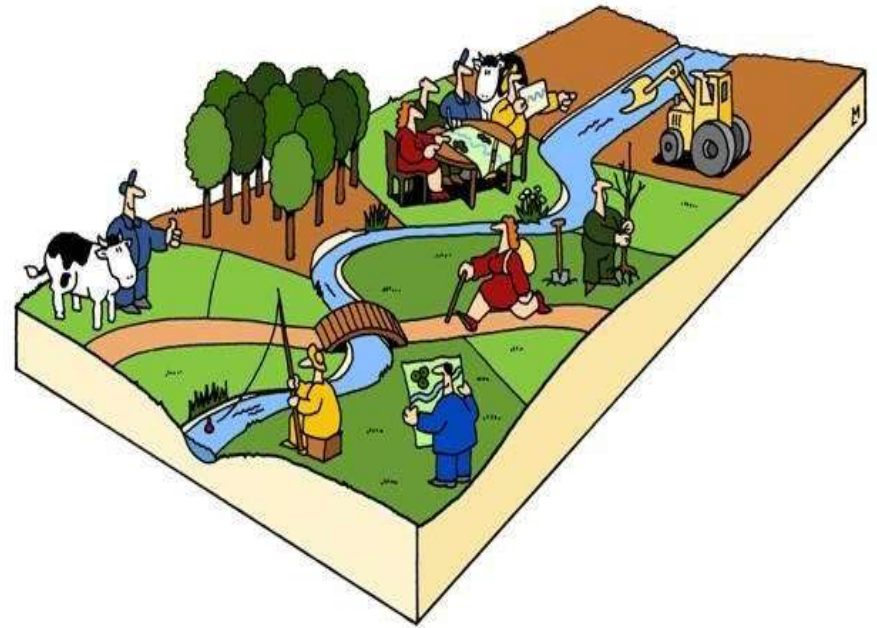
Deltabeslissingen (Tweede Kamer)

Gebiedsopgave

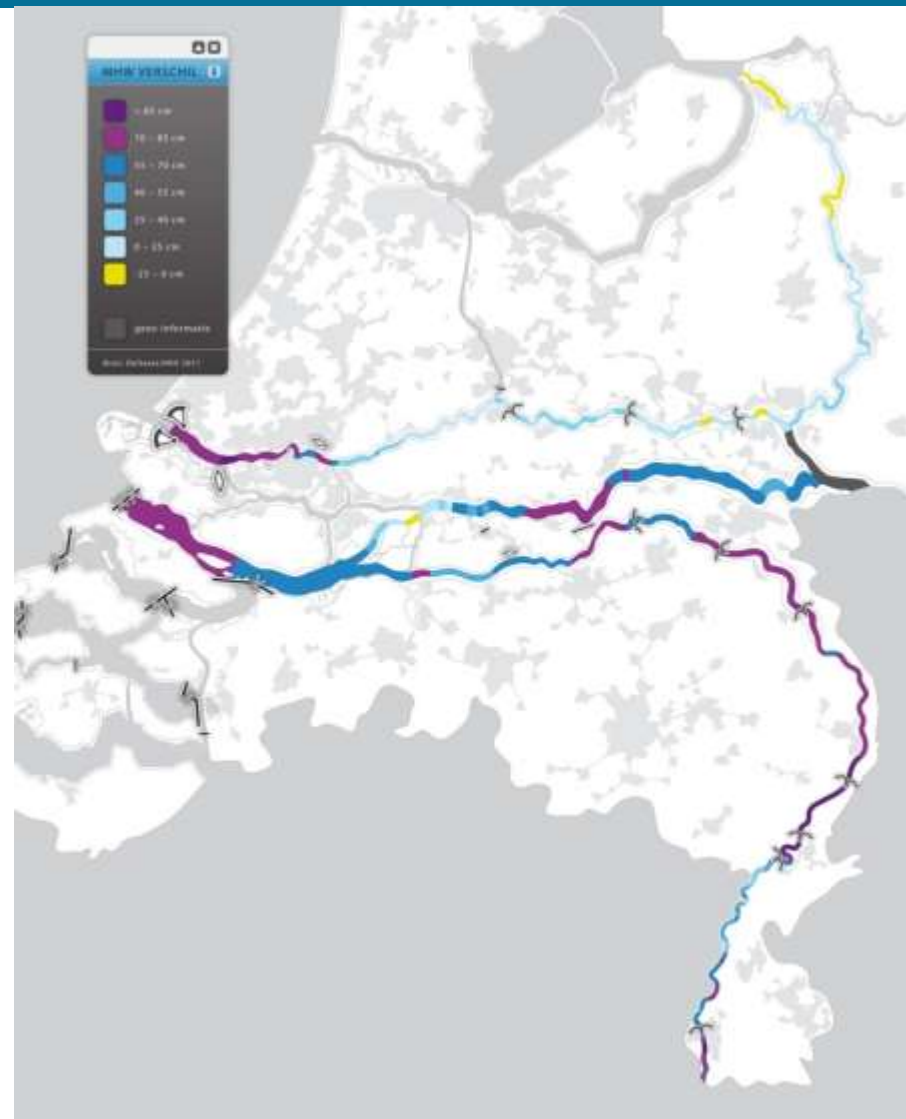
- Hogere waterstanden
- Toestand van onze dijken
- Beschermingsniveau
- Zoetwater-knelpunten
- Aandachtsgebieden ruimtelijke ontwikkelingen en wateropgave

Eerste beelden gebiedsopgave

Hogere waterstanden op lange termijn

Eerste beelden gebiedsopgave

Toestand van onze dijken (1)
3e landelijke toetsing

Rijksoordeel

- Voldoet aan de norm
- Voldoet niet aan de norm
- Nader onderzoek

Eerste beelden gebiedsopgave

Toestand van onze dijken (2)
dijkondermijnende kwelstromen (piping)

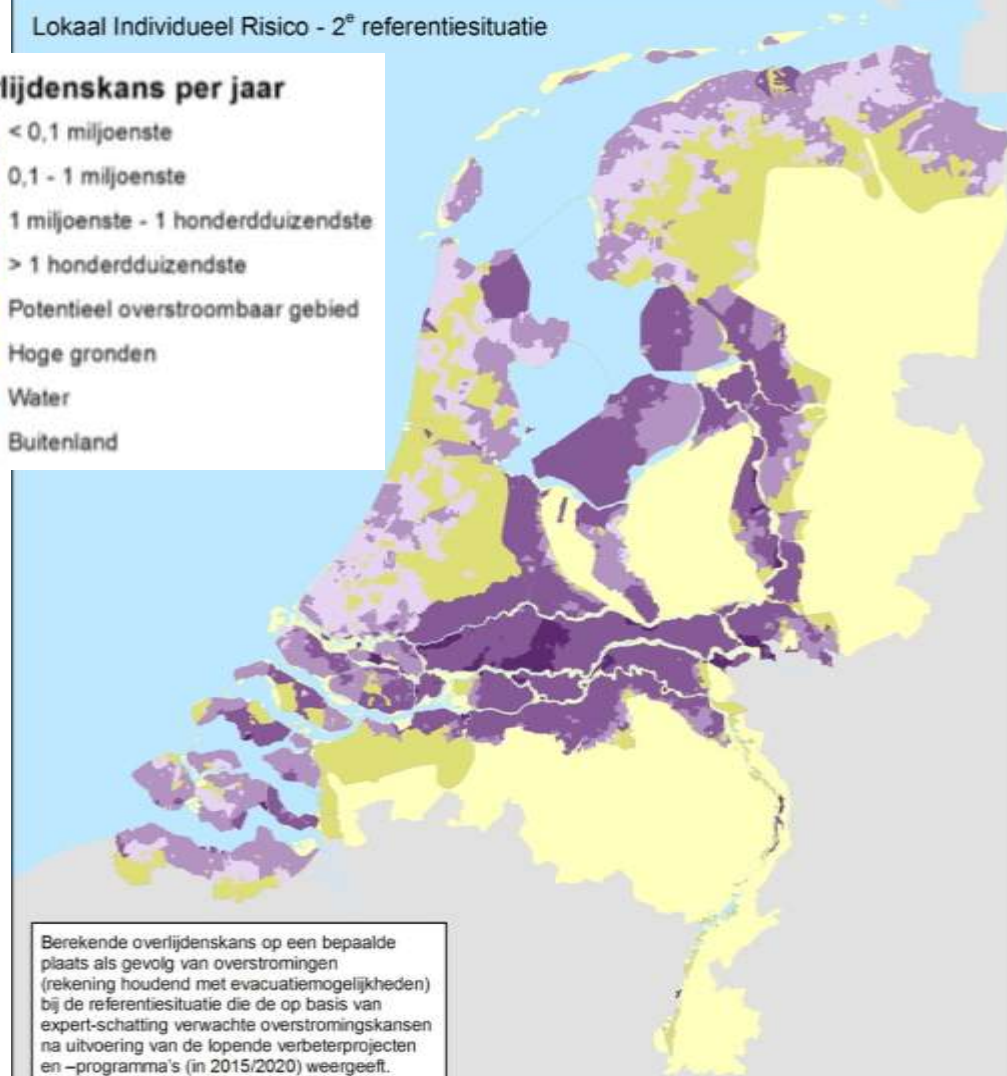

Eerste beelden gebiedsopgave

Beschermingsniveau (1) slachtofferanalyse (SLA)

Lokaal Individueel Risico - 2^e referentiesituatie

Overlijdenskans per jaar

Berekende overlijdenskans op een bepaalde plaats als gevolg van overstromingen (rekening houdend met evacuatiemogelijkheden) bij de referentiesituatie die de op basis van expert-schatting verwachte overstromingskansen na uitvoering van de lopende verbeterprojecten en -programma's (in 2015/2020) weergeeft.

Eerste beelden gebiedsopgave

Beschermingsniveau (2)
maatschappelijke
kosten-baten-analyse (MKBA)

Deltaprogramma | Rivieren

Eerste beelden gebiedsopgave

Zoetwater-knelpunten maatschappelijke kosten-baten-analyse (MKBA)

toename watertekorten:

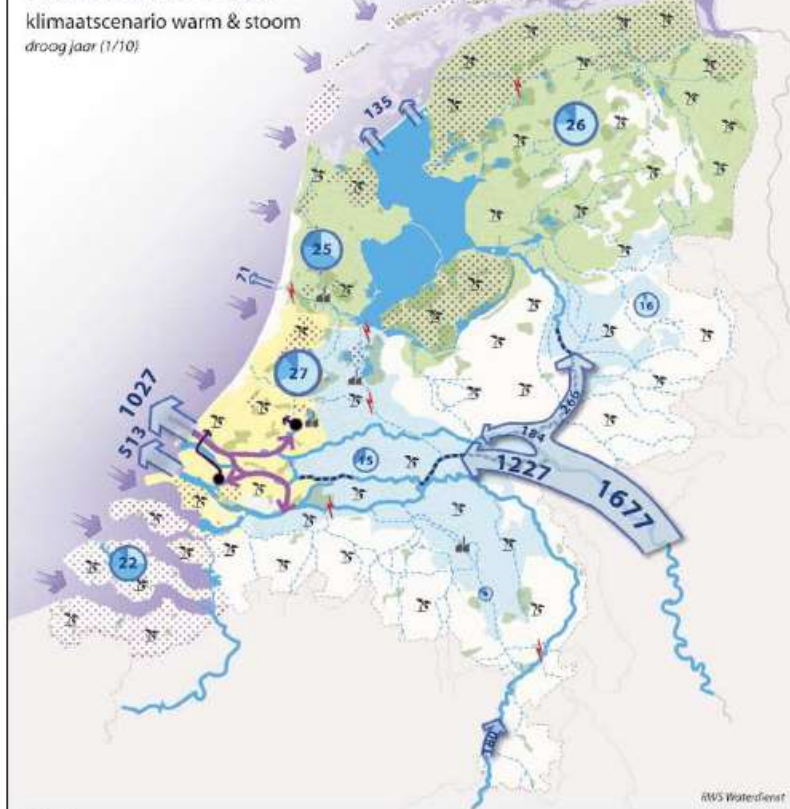
- 1. onvoldoende rivierafvoer
- 2. waterbuffer IJsselmeer uitgeput
- 3. toename zoutindringing, grootste inlaatpunten vaker onder druk
- 4. geen wateraanvoer mogelijk

knelpunten:

- toename droogteschade landbouw
- afname bestaande natuurwaarden (verdroging/verziltzing)
- droogvallende beken
- hinder scheepvaart i.v.m. lage rivierstand
- koelwatervoorziening energiecentrale onder druk
- knelpunt warmtelozing industrie

Zoetwater 2050

klimaatscenario warm & stoom
droog jaar (1/10)

LEGENDA

<ul style="list-style-type: none"> hoofdwatersysteem groot oppervlaktewater zout water (zee) waterstromen zomerhalfjaar (in/uit) watergebruik (in/uit) - verduidelijk naar: <ul style="list-style-type: none"> - peilbreedte - doorspoeling - ontspanning 	<p>toename watertekorten:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. onvoldoende rivierafvoer 2. waterbuffer IJsselmeer uitgeput 3. toename zoutindringing, grootste inlaatpunten vaker onder druk 4. geen wateraanvoer mogelijk 	<p>knelpunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> toename droogteschade landbouw afname bestaande natuurwaarden (verdroging/verziltzing) droogvallende beken hinder scheepvaart i.v.m. lage rivierstand koelwatervoorziening energiecentrale onder druk knelpunt warmtelozing industrie 				
<p>gevolgen klimaatverandering:</p> <ul style="list-style-type: none"> gemiddelde zomerherfstrijn/Maa-dlaak en is vaker extreem laag zeespiegelbelasting (max. 75cm in 2050) afname neerslag zomer (10%) toename verdamping zomer (15%) toename verziltzing 	<p>water wordt bij beken en veldverdrogingseizoen:</p> <table border="1"> <tr> <td> <p>1. verlichtheid en voorkomen onoplosbare schade</p> <ul style="list-style-type: none"> - afsluiten waterkeringen - klinken de jutting (voorgatrand) - afsluiten (of in toestandgesteld) </td> <td> <p>2. Ruiscorrelatiepunten</p> <ul style="list-style-type: none"> - drinkwater omgeven </td> <td> <p>3. Melioratie</p> <ul style="list-style-type: none"> - hoogwaardig gebruik - droogvalproef kanalen - groenwater </td> <td> <p>4. Overige belangen</p> <ul style="list-style-type: none"> - scheepvaart - natuur - recreatie - wateroccuatie - visserij </td> </tr> </table>	<p>1. verlichtheid en voorkomen onoplosbare schade</p> <ul style="list-style-type: none"> - afsluiten waterkeringen - klinken de jutting (voorgatrand) - afsluiten (of in toestandgesteld) 	<p>2. Ruiscorrelatiepunten</p> <ul style="list-style-type: none"> - drinkwater omgeven 	<p>3. Melioratie</p> <ul style="list-style-type: none"> - hoogwaardig gebruik - droogvalproef kanalen - groenwater 	<p>4. Overige belangen</p> <ul style="list-style-type: none"> - scheepvaart - natuur - recreatie - wateroccuatie - visserij 	
<p>1. verlichtheid en voorkomen onoplosbare schade</p> <ul style="list-style-type: none"> - afsluiten waterkeringen - klinken de jutting (voorgatrand) - afsluiten (of in toestandgesteld) 	<p>2. Ruiscorrelatiepunten</p> <ul style="list-style-type: none"> - drinkwater omgeven 	<p>3. Melioratie</p> <ul style="list-style-type: none"> - hoogwaardig gebruik - droogvalproef kanalen - groenwater 	<p>4. Overige belangen</p> <ul style="list-style-type: none"> - scheepvaart - natuur - recreatie - wateroccuatie - visserij 			

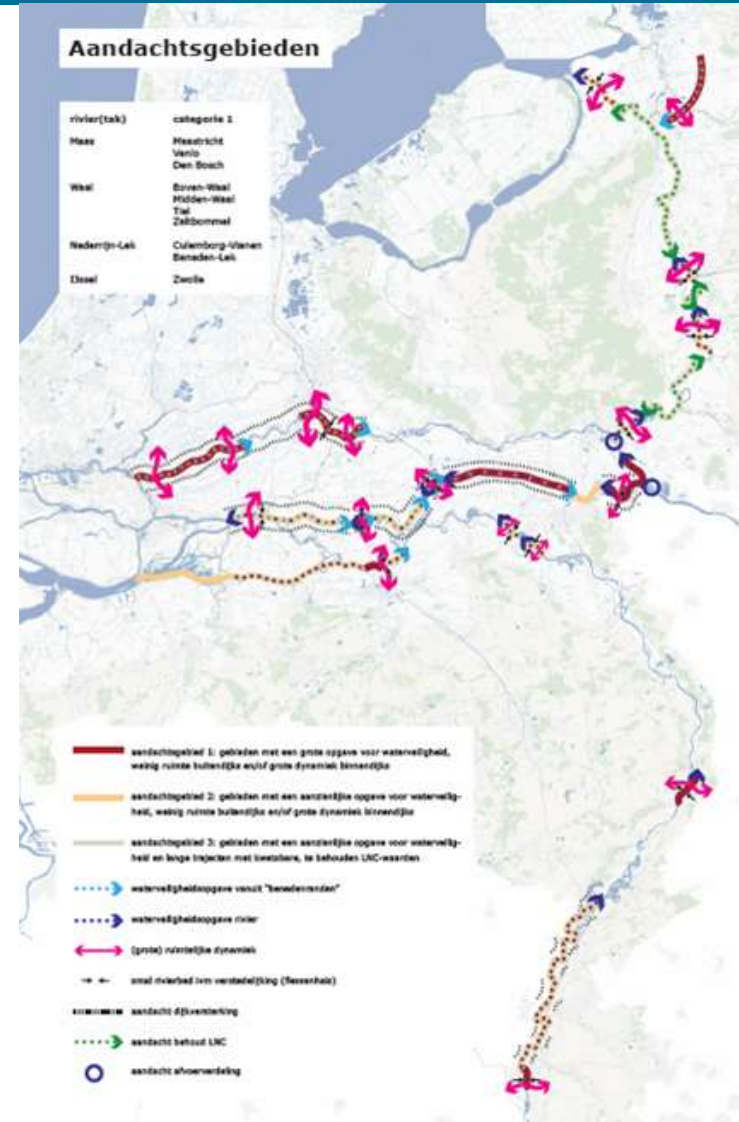

Eerste beelden gebiedsopgave

Aandachtsgebieden ruimtelijke ontwikkelingen en wateropgave

rivier(tak)	categorie 1
Maas	Maastricht Venlo Den Bosch
Waal	Boven-Waal Midden-Waal Tiel Zaltbommel
Nederrijn-Lek	Culemborg-Vianen Beneden-Lek
IJssel	Zwolle

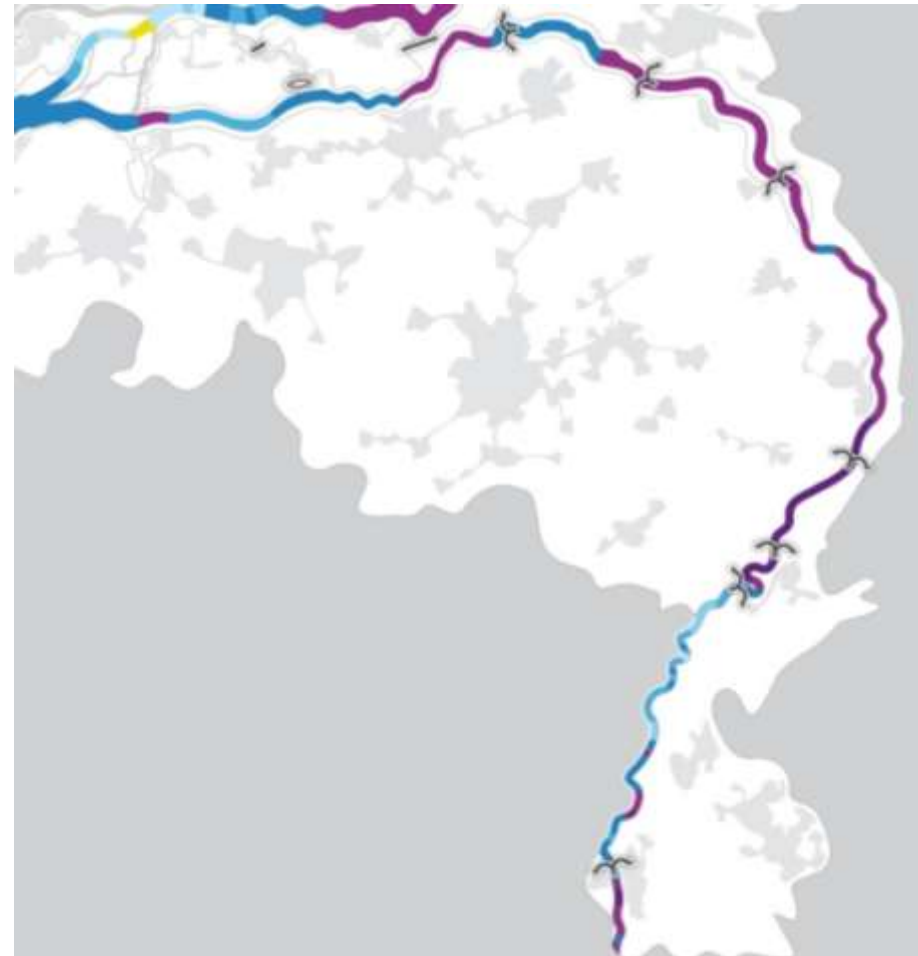
Eerste beelden gebiedsopgave Maas

- Hogere waterstanden
- Toestand van onze dijken
- Beschermingsniveau
- Zoetwater-knelpunten
- Aandachtsgebieden ruimtelijke ontwikkelingen en wateropgave

Hogere waterstanden Maas

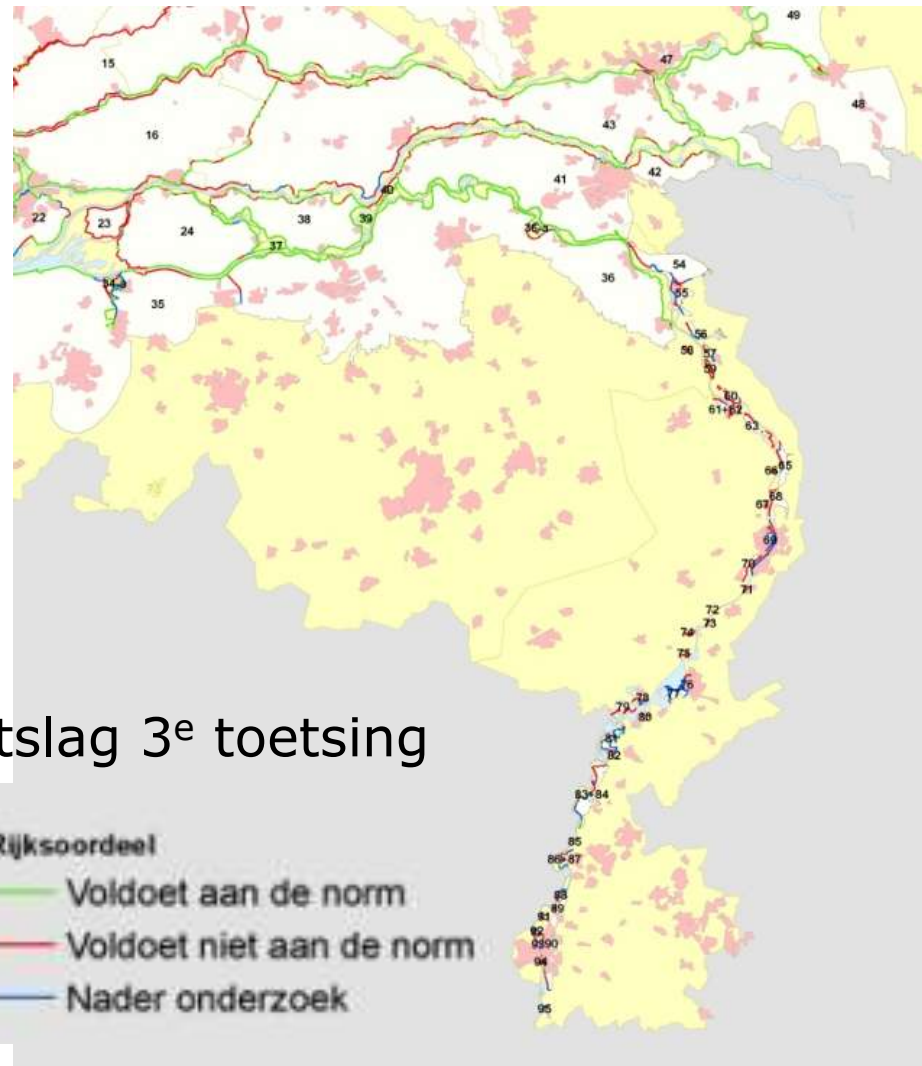

Toestand van onze dijken Maas

Dijkondermijnende
kwelstromen (piping)

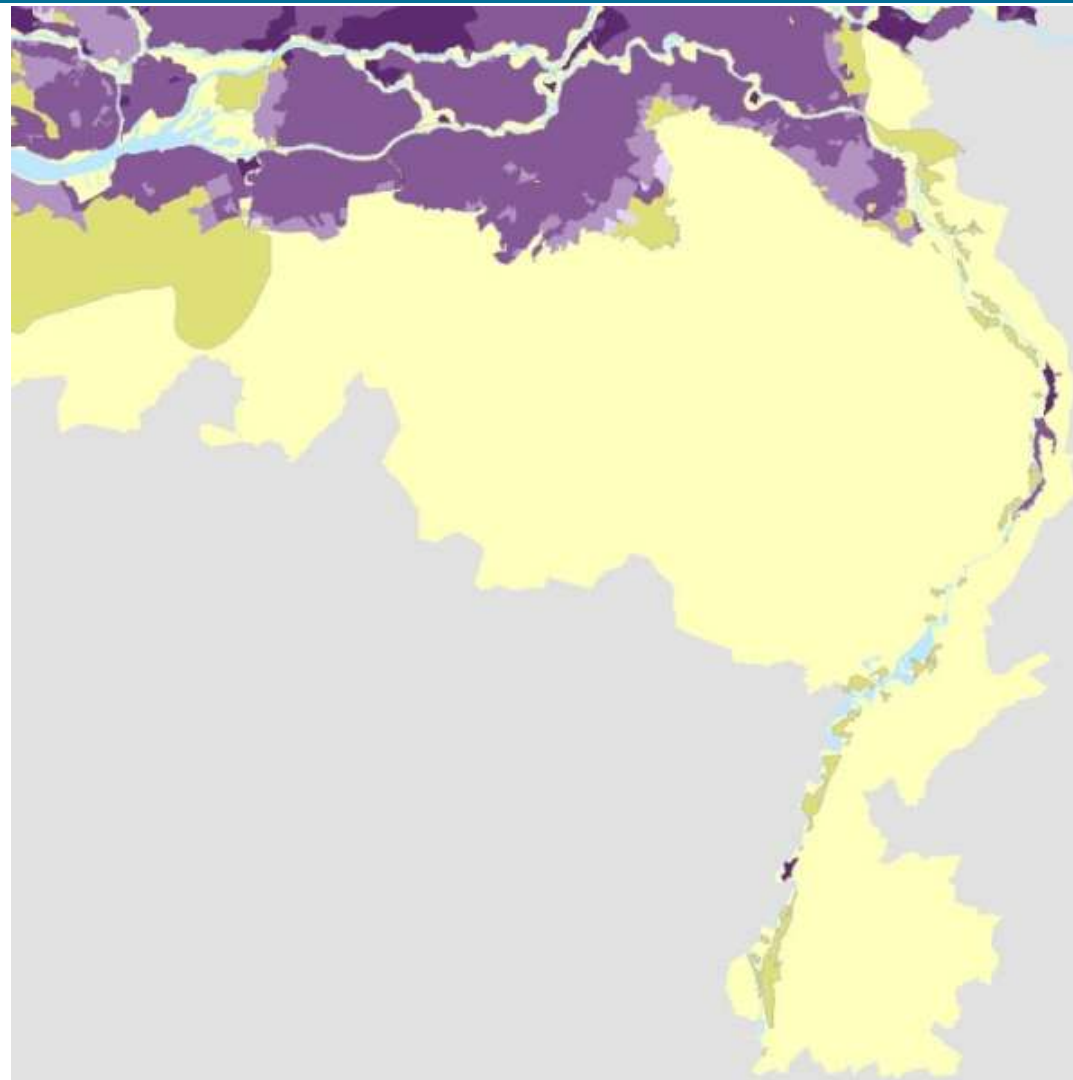

Beschermingsniveau Maas Slachtofferanalyse

Overlijdenskans per jaar

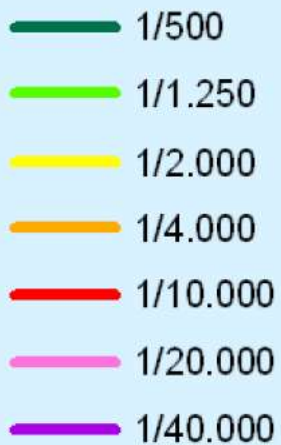
Berekende overlijdenskans op een bepaalde plaats als gevolg van overstromingen (rekening houdend met evacuatiemogelijkheden) bij de referentiesituatie die de op basis van expert-schatting verwachte overstromingskansen na uitvoering van de lopende verbeterprojecten en –programma's (in 2015/2020) weergeeft.

Beschermingsniveau Maas Economisch optimale overstromingskansen (MKBA; 2^e referentie)

kans per jaar

Zoetwater-knelpunten Maas

toename watertekorten:

- 1. onvoldoende rivierafvoer
- 2. waterbuffer IJsselmeer uitgeput
- 3. toename zoutindringing, grootste inlaatpunten vaker onder druk
- 4. geen wateraanvoer mogelijk

knelpunten:

- toename droogteschade landbouw
- afname bestaande natuurwaarden (verdroging/verzilting)
- droogvallende beken
- hinder scheepvaart i.v.m. lage rivierstand
- koelwatervoorziening energiecentrale onder druk
- knelpunt warmtelozing industrie

Aandachtsgebieden Maas ruimtelijke ontwikkelingen en wateropgave

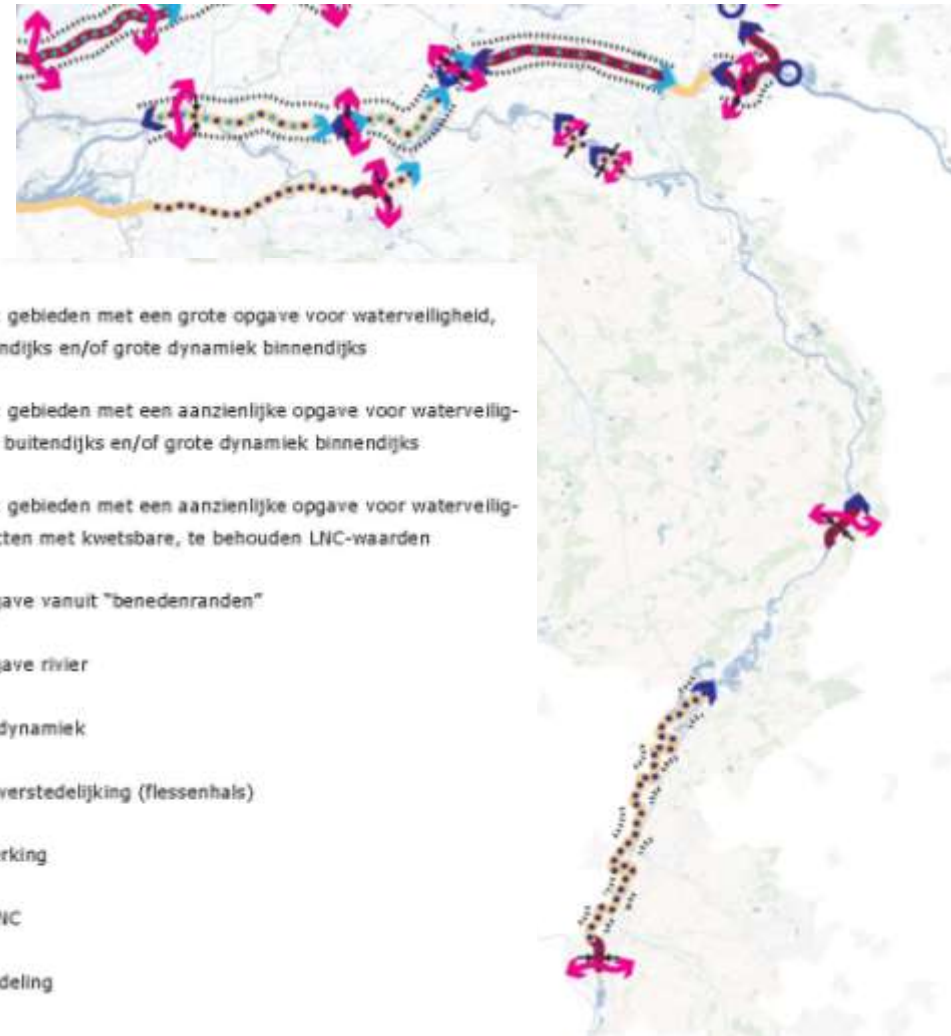
rivier(tak)

Maas

categorie 1

Maastricht
Venlo
Den Bosch

- aandachtsgebied 1: gebieden met een grote opgave voor waterviligheid, weinig ruimte buitendijks en/of grote dynamiek binnendijks
- aandachtsgebied 2: gebieden met een aanzienlijke opgave voor waterviligheid, weinig ruimte buitendijks en/of grote dynamiek binnendijks
- aandachtsgebied 3: gebieden met een aanzienlijke opgave voor waterviligheid en lange trajecten met kwetsbare, te behouden LNC-waarden
- waterviligheidsopgave vanuit "benedenranden"
- waterviligheidsopgave rivier
- (grote) ruimtelijke dynamiek
- smal rivierbed ivm verstedelijking (flessenhals)
- aandacht dijkversterking
- aandacht behoud LNC
- aandacht afvoerverdeling

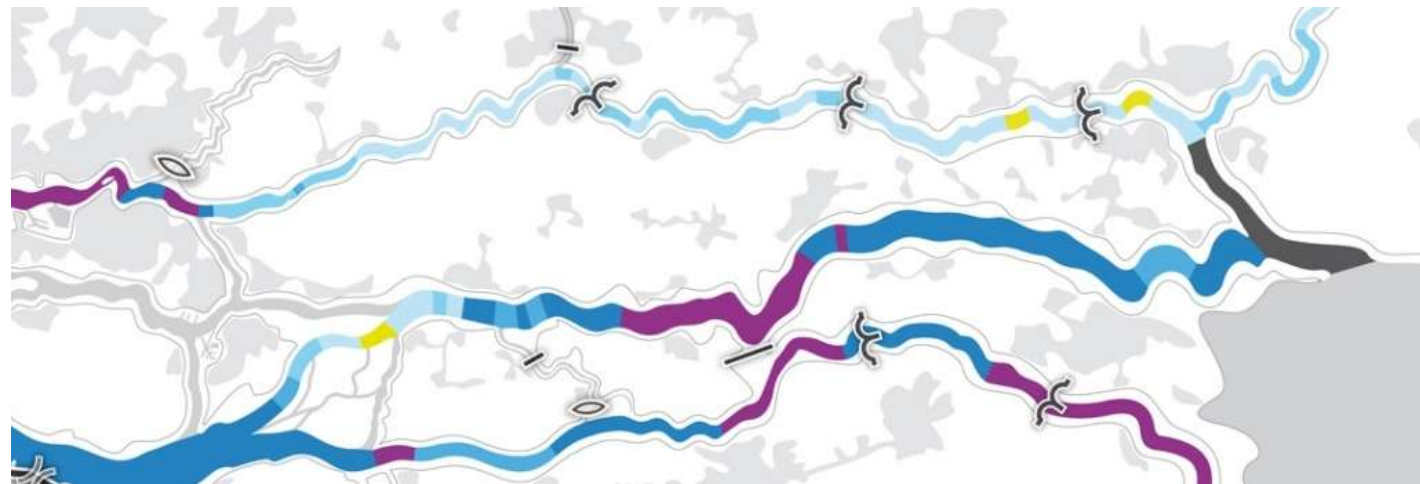
Eerste beelden gebiedsopgave Neder-Rijn en Lek

- Hogere waterstanden
- Toestand van onze dijken
- Beschermingsniveau
- Zoetwater-knelpunten
- Aandachtsgebieden ruimtelijke ontwikkelingen en wateropgave

Hogere waterstanden Neder-Rijn & Lek

Toestand van onze dijken: Neder-Rijn & Lek

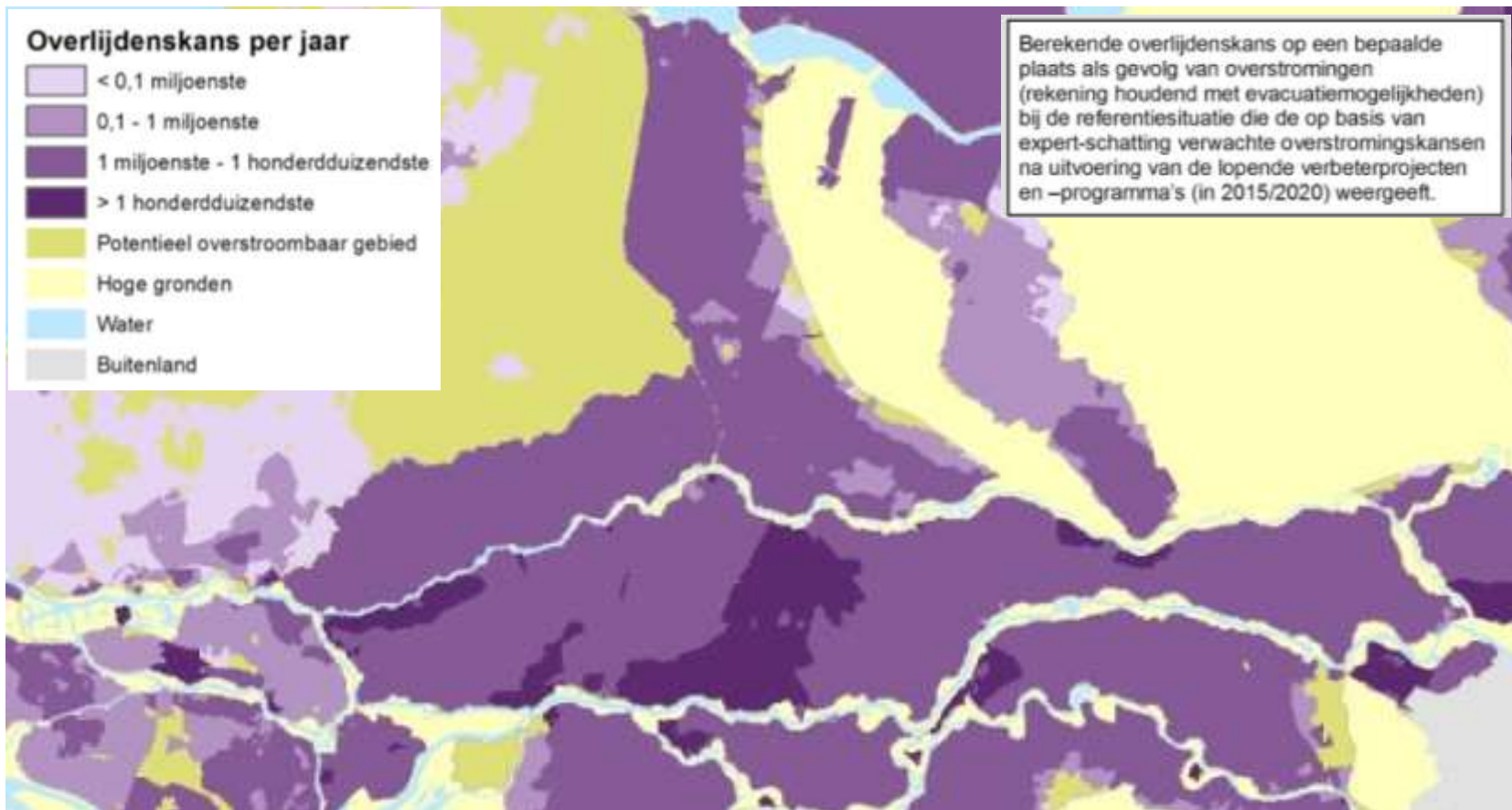
Dijkondermijnende kwelstromen (piping)

Uitslag 3^e toetsing

Beschermingsniveau Neder-Rijn en Lek Slachtofferanalyse

Beschermingsniveau Neder-Rijn en Lek Economisch optimale overstromingskansen (MKBA; 2e referentie)

Zoetwater-knelpunten Neder-Rijn en Lek

knelpunten:

- toename droogteschade landbouw
- afname bestaande natuurwaarden (verdroging/verzilting)
- droogvallende beken
- hinder scheepvaart i.v.m. lage rivierstand
- koelwatervoorziening energiecentrale onder druk
- knelpunt warmtelozing industrie

toename watertekorten:

- 1. onvoldoende rivierafvoer
- 2. waterbuffer IJsselmeer uitgeput
- 3. toename zoutindringing, grootste inlaatpunten vaker onder druk
- 4. geen wateraanvoer mogelijk

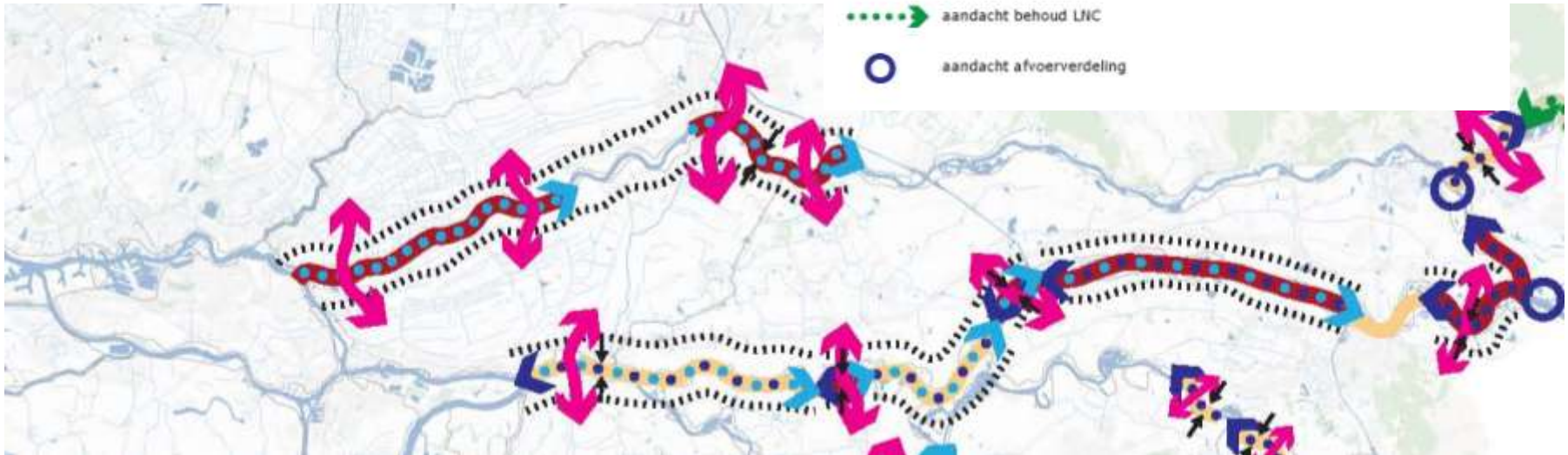

Aandachtsgebieden Neder-Rijn en Lek ruimtelijke ontwikkelingen en wateropgave

Nederrijn-Lek

Culemborg-Vianen
Beneden-Lek

- aandachtsgebied 1: gebieden met een grote opgave voor waterveiligheid, weinig ruimte buitendijks en/of grote dynamiek binnendijks
- aandachtsgebied 2: gebieden met een aanzienlijke opgave voor waterveiligheid, weinig ruimte buitendijks en/of grote dynamiek binnendijks
- aandachtsgebied 3: gebieden met een aanzienlijke opgave voor waterveiligheid en lange trajecten met kwetsbare, te behouden LNC-waarden
- waterveiligheidsopgave vanuit "benedenranden"
- waterveiligheidsopgave rivier
- (grote) ruimtelijke dynamiek
- smal rivierbed ivm verstedelijking (flessenhals)
- aandacht dijkversterking
- aandacht behoud LNC
- aandacht afvoerdeling

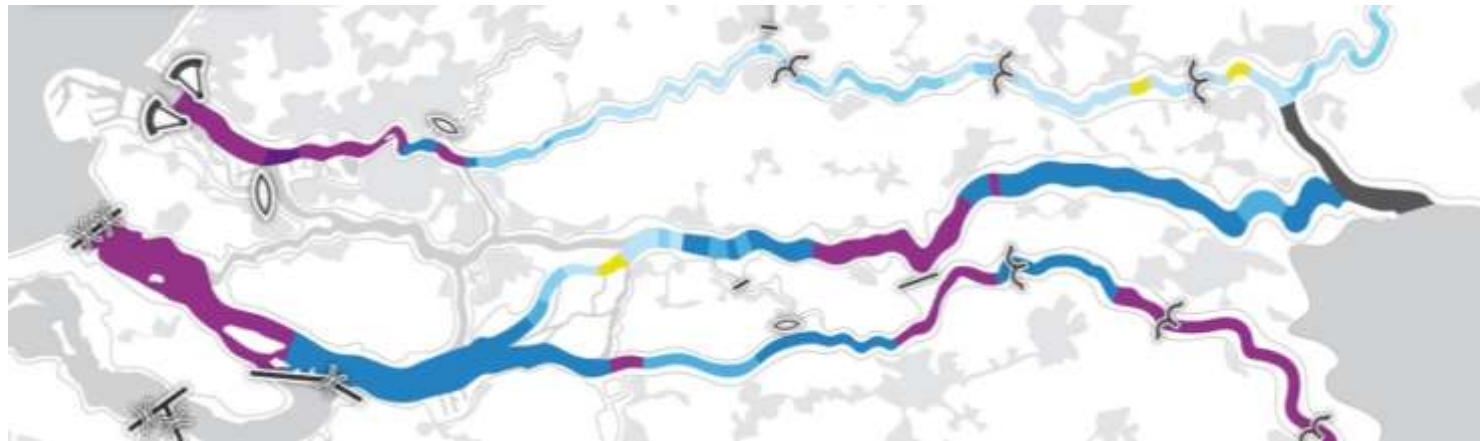
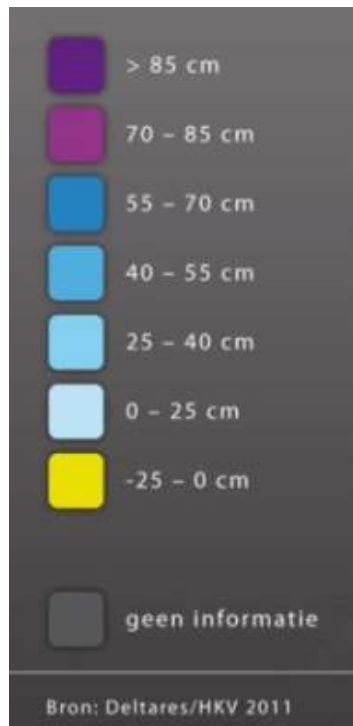
Eerste beelden gebiedsopgave Waal en Merwedede

- Hogere waterstanden
- Toestand van onze dijken
- Beschermingsniveau
- Zoetwater-knelpunten
- Aandachtsgebieden ruimtelijke ontwikkelingen en wateropgave

Hogere waterstanden Waal, Merwedede

Toestand van onze dijken: Waal, Merwedes

Dijkondermijnende kwelstromen (piping)

Uitslag 3^e toetsing

Rijksoordeel

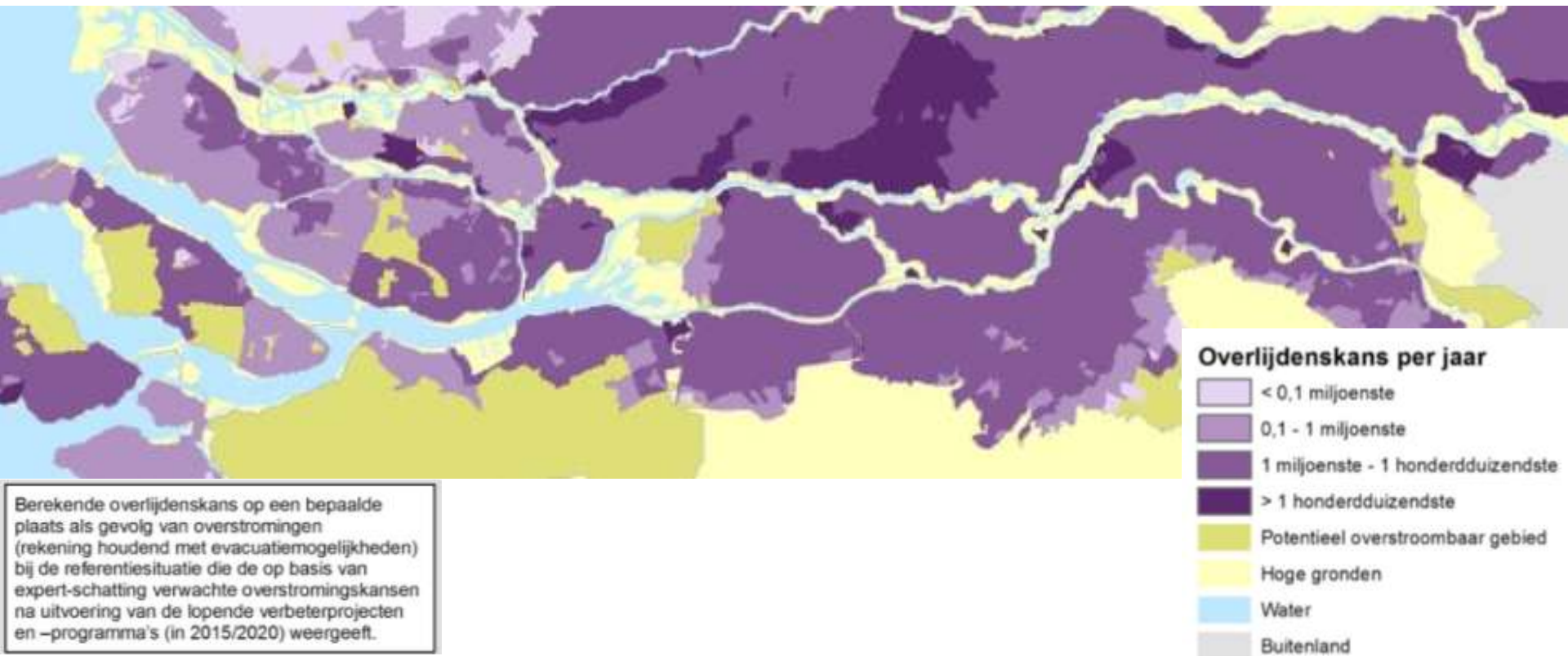
— Voldoet aan de norm

— Voldoet niet aan de norm

— Nader onderzoek

Beschermingsniveau Waal, Merwedede Slachtofferanalyse

Beschermingsniveau Waal, Merwedede Economisch optimale overstroomingskansen (MKBA; 2e referentie)

kans per jaar	
	1/500
	1/1.250
	1/2.000
	1/4.000
	1/10.000
	1/20.000
	1/40.000

Aandachtsgebieden Waal en Merwedede ruimtelijke ontwikkelingen en wateropgave

Waal

Boven-Waal
Midden-Waal
Tiel
Zaltbommel

- aandachtsgebied 1: gebieden met een grote opgave voor waterveiligheid, weinig ruimte buitendijks en/of grote dynamiek binnendijks
- aandachtsgebied 2: gebieden met een aanzienlijke opgave voor waterveiligheid, weinig ruimte buitendijks en/of grote dynamiek binnendijks
- aandachtsgebied 3: gebieden met een aanzienlijke opgave voor waterveiligheid en lange trajecten met kwetsbare, te behouden LNC-waarden
- waterveiligheidsopgave vanuit "benedenranden"
- waterveiligheidsopgave rivier
- (grote) ruimtelijke dynamiek
- smal rivierbed ivm verstedelijking (flessenhals)
- aandacht dijkversterking
- aandacht behoud LNC
- aandacht afvoerdeling

Zoetwater-knelpunten Waal en Merwedede

knelpunten:

- toename droogteschade landbouw
- afname bestaande natuurwaarden (verdroging/verzilting)
- droogvallende beken
- hinder scheepvaart i.v.m. lage rivierstand
- koelwatervoorziening energiecentrale onder druk
- knelpunt warmtelozing industrie

toename watertekorten:

- 1. onvoldoende rivierafvoer
- 2. waterbuffer IJsselmeer uitgeput
- 3. toename zoutindringing, grootste inlaatpunten vaker onder druk
- 4. geen wateraanvoer mogelijk

Eerste beelden gebiedsopgave IJssel

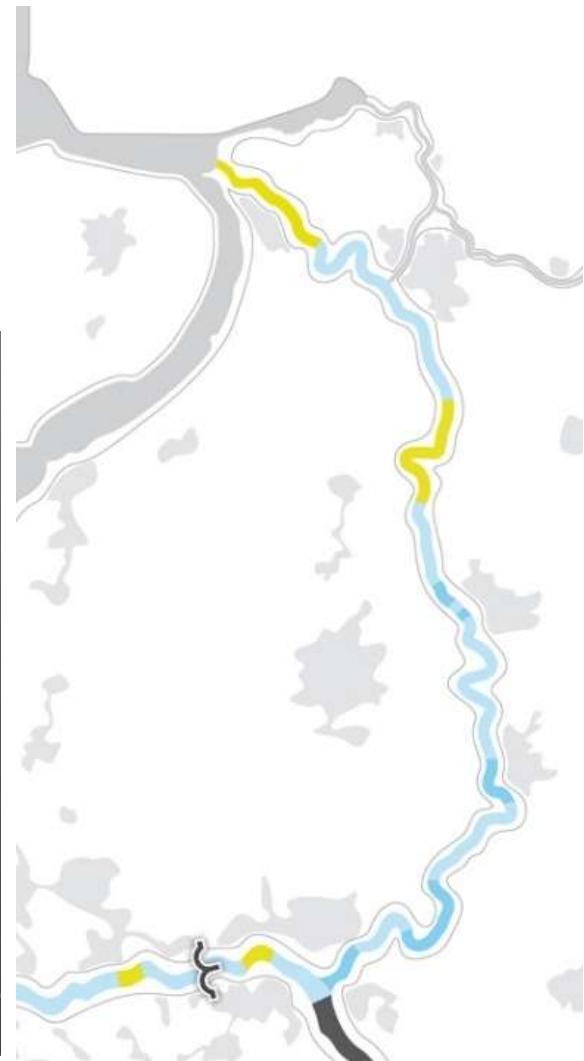
- Hogere waterstanden
- Toestand van onze dijken
- Beschermingsniveau
- Zoetwater-knelpunten
- Aandachtsgebieden ruimtelijke ontwikkelingen en wateropgave

Hogere waterstanden IJssel

Toestand van onze dijken: IJssel

Dijkondermijnende kwelstromen (piping)

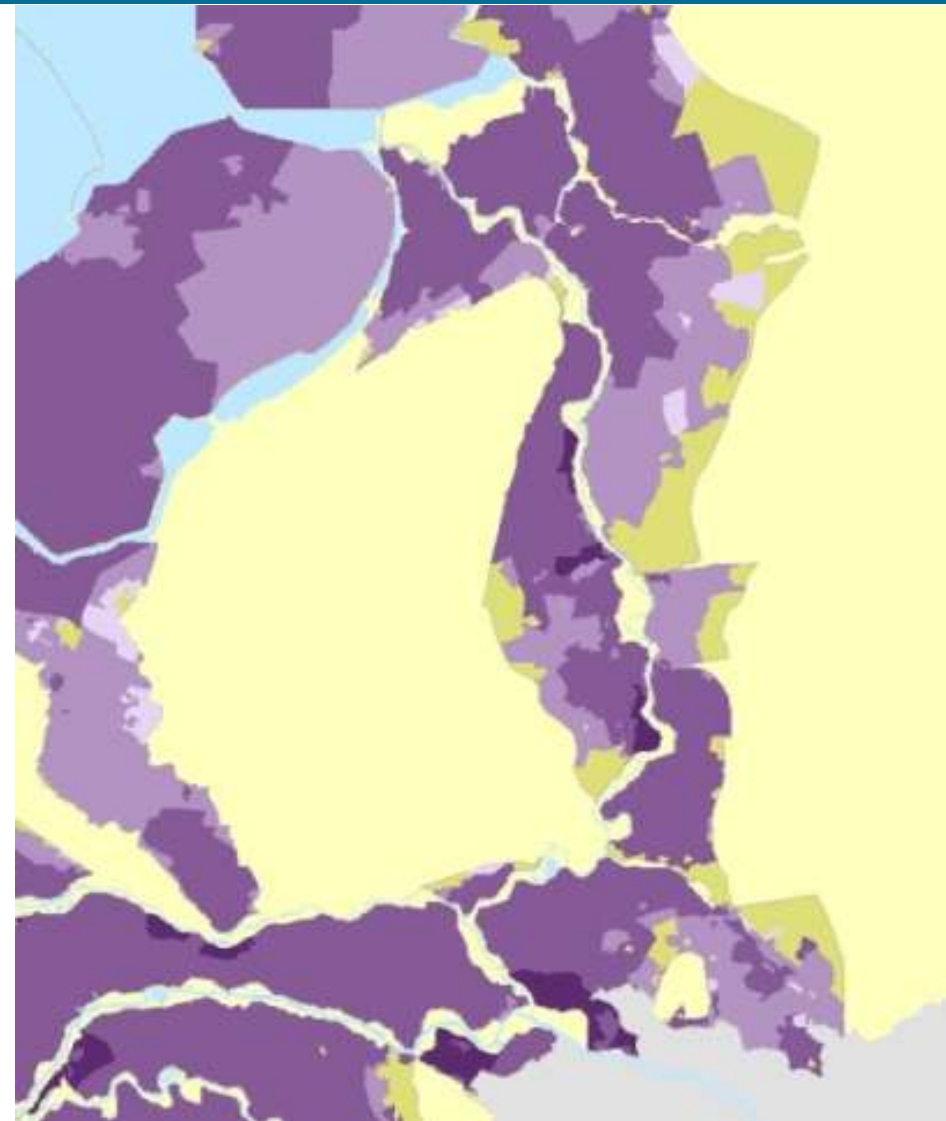

Beschermingsniveau IJssel Slachtofferanalyse

Overlijdenskans per jaar

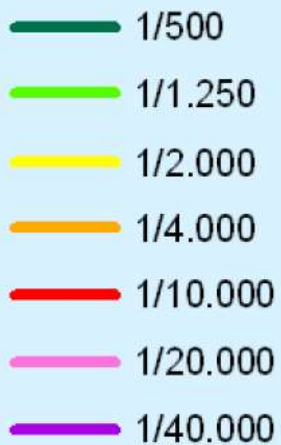
Berekende overlijdenskans op een bepaalde plaats als gevolg van overstromingen (rekening houdend met evacuatiemogelijkheden) bij de referentiesituatie die de op basis van expert-schatting verwachte overstromingskansen na uitvoering van de lopende verbeterprojecten en –programma's (in 2015/2020) weergeeft.

Beschermingsniveau IJssel Economisch optimale overstromingskansen (MKBA; 2^e referentie)

kans per jaar

Zoetwater-knelpunten IJssel

toename watertekorten:

- 1. onvoldoende rivierafvoer
- 2. waterbuffer IJsselmeer uitgeput
- 3. toename zoutindringing grootste inlaatpunten vaker onder druk
- 4. geen wateraanvoer mogelijk

knelpunten:

- toename droogteschade landbouw
- afname bestaande natuurwaarden (verdroging/verzilting)
- droogvallende beken
- hinder scheepvaart i.v.m. lage rivierstand
- koelwatervoorziening energiecentrale onder druk
- knelpunt warmtelozing industrie

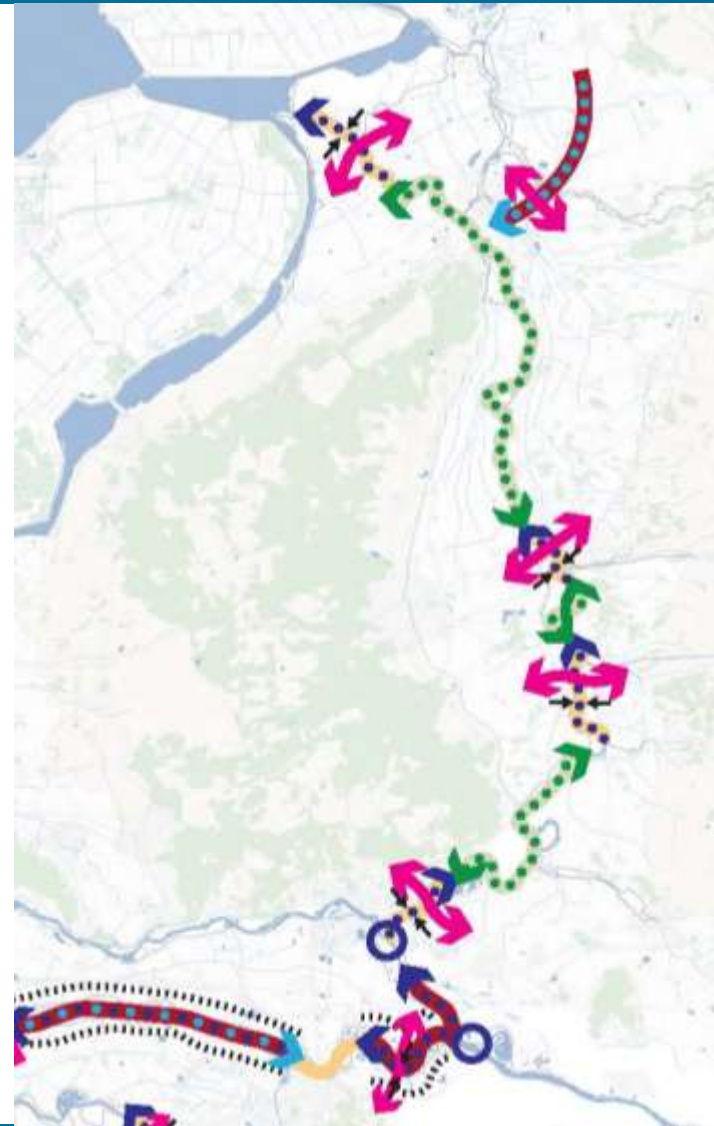

Aandachtsgebieden IJssel ruimtelijke ontwikkelingen en wateropgave

IJssel

Zwolle

- aandachtsgebied 1: gebieden met een grote opgave voor waterveiligheid, weinig ruimte buitendijks en/of grote dynamiek binnendijks
- aandachtsgebied 2: gebieden met een aanzienlijke opgave voor waterveiligheid, weinig ruimte buitendijks en/of grote dynamiek binnendijks
- aandachtsgebied 3: gebieden met een aanzienlijke opgave voor waterveiligheid en lange trajecten met kwetsbare, te behouden LNC-waarden
- waterveiligheidsopgave vanuit "benedenranden"
- waterveiligheidsopgave rivier
- (grote) ruimtelijke dynamiek
- smal rivierbed ivm verstedelijking (flessenhals)
- aandacht dijkversterking
- aandacht behoud LNC
- aandacht afvoerverdeling

Mogelijke strategieën

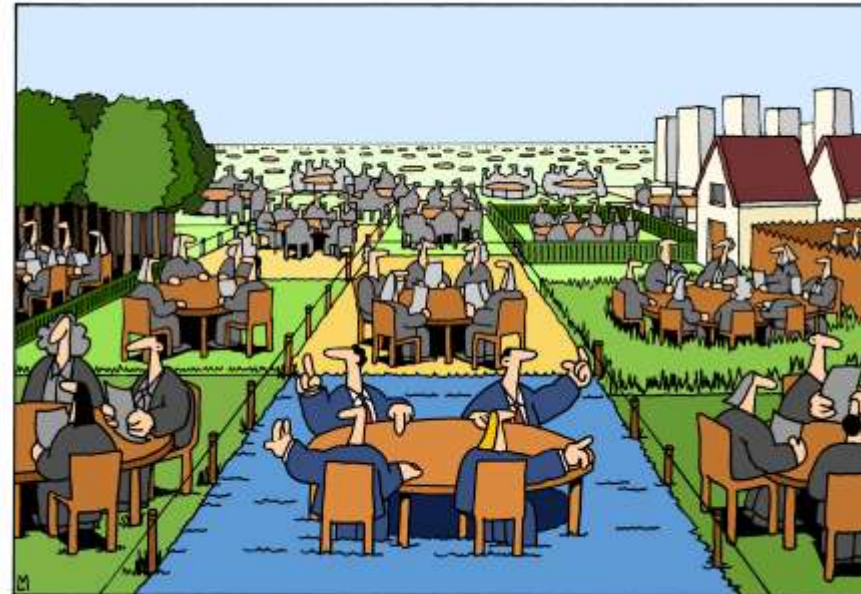
- Voortzetten huidig beleid
toetsen en versterken dijken
- Ruimte voor de Rivier +
eerst inzetten gereserveerde gebieden
aanvullend nieuw te begrenzen gebieden
inzetten
- Dijkversterking +
primair dijkversterking, deltdijken,
multifunctionele dijken, etc
- Grote gebaren
andere waterverdeling, groene rivieren, retentie,
etc

Meerlaagsveiligheid

Vervolg

- Gebiedsopgave afmaken
- Mogelijke strategieën per riviertak
- Regioproces
bepalen/uitwerken
kansrijke strategieën en
voorkeurstrategie
- Deltabeslissingen

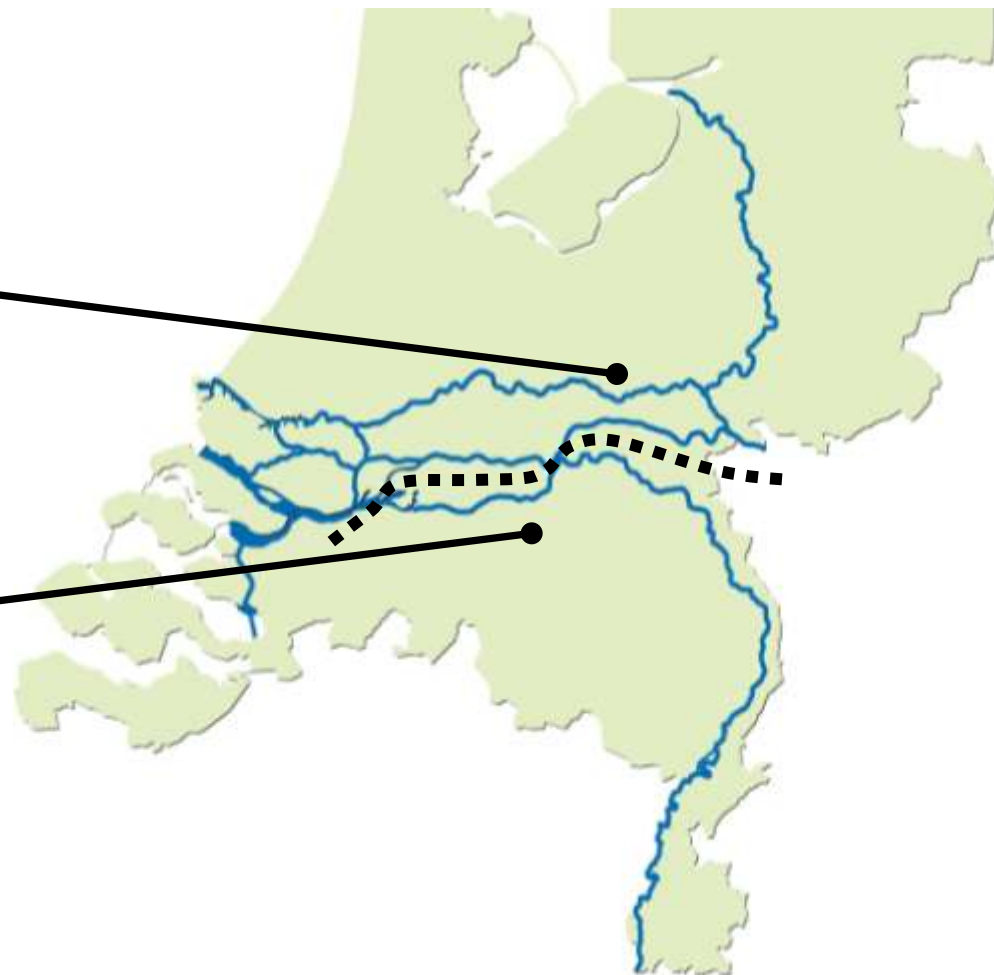

Stuurgroepen

Stuurgroep Delta Rijn

Stuurgroep Delta Maas

Stuurgroep Delta Rijn

Voorzitter	Co Verdaas (provincie Gelderland)
Rijk	IenM, EL&I, RWS
Provincies	Gelderland, Overijssel, Utrecht, Zuid-Holland, Noord-Brabant
Waterschappen	Rijn en IJssel, Rivierenland, Veluwe, Hollandse Delta
Gemeenten	Deventer, Duiven, Gorinchem, Voorst, Werkendam
Klankbordgroep	tzt voorzitter Klankbordgroep Delta Rijn

Gemeentelijke deelname (Rijn)

Stuurgroep

A Heidema (Deventer)
H Zomerdijk (Duiven)
P IJssels (Gorinchem)
J Penninx (Voorst)
D Prosman (Werkendam)

ABG

(ambtelijke begeleidingsgroep)

C Dingemanse (Deventer)
H Nierkens (Duiven)
T Sprong en D Benjamens (Gorinchem)
M Bijsterveld (Voorst)
C Lankhaar (Werkendam)

Stuurgroep Delta Maas

Voorzitter	Patrick van den Broeck (provincie Limburg)
Rijk	IenM, EL&I, RWS
Provincies	Limburg, Noord-Brabant, Gelderland
Waterschappen	Aa en Maas, Roer en Overmaas, Peel en Maasvallei, Brabantse Delta, Rivierenland, de Dommel
Gemeenten	Roermond, Horst aan de Maas, Oss, Waalwijk, West Maas en Waal
Klankbordgroep	tzt voorzitter Klankbordgroep Delta Maas

Gemeentelijke deelname (Maas)

Stuurgroep

G IJff (Roermond)
L Litjens (Horst aan de Maas)
H Hoeksma (Oss)
R van Dongen (Waalwijk)
J van Gruijthuijsen (West Maas en Waal)

ABG

(ambtelijke begeleidingsgroep)

H Franssen (Roermond)
B Peelen en H Wierda (Horst aan de Maas)
F Geenen en M van 't Hof (Oss)
F Heijnen (Waalwijk)
R Megens (West Maas en Waal)

Contactpersonen Deltaprogramma Rivieren

IJssel,
Nederrijn,
Lek

Marjon Jansen

Waal
Rijn/Maas-
monding

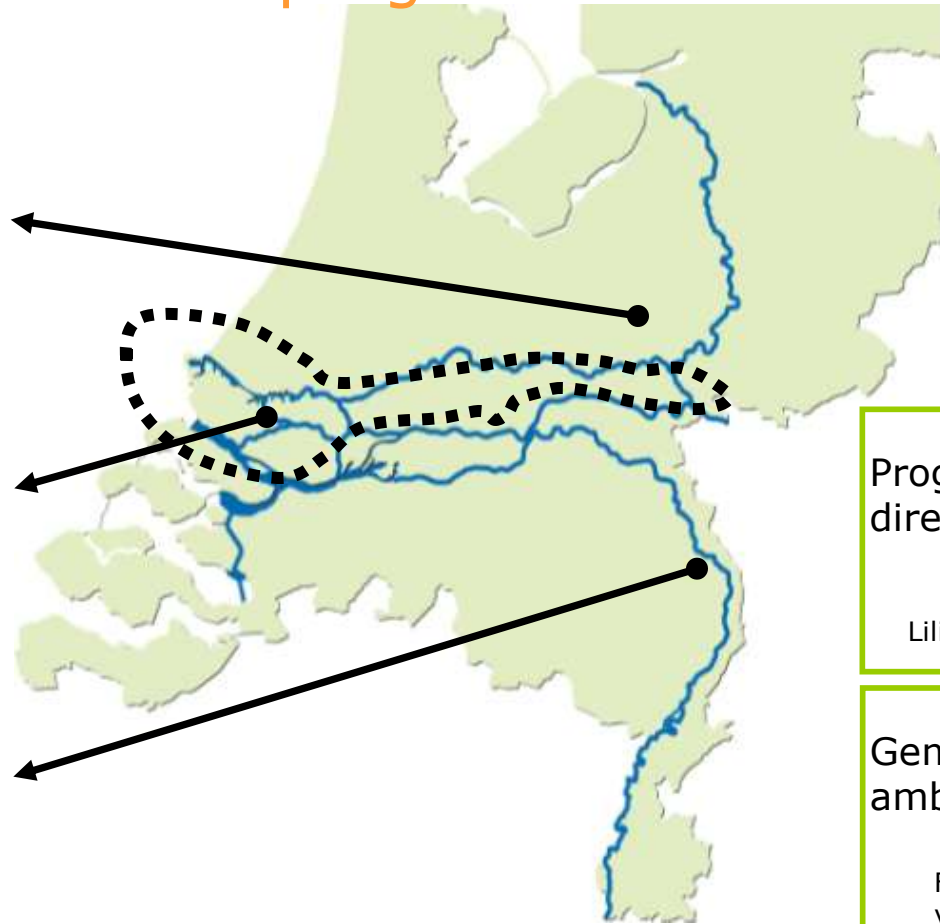

Rien van Zetten

Maas

Jens Reuber

Programma-
directeur

Lilian vd Aarsen

Gemeente-
ambassadeur

Francis
van Zandbrink